Gitaarfestival Nordhorn 2012

Schoolreisje

Je herinnert je het vast nog wel. Dat gevoel van gespannen verwachting voordat je als kind op de lagere school voor het eerst op schoolreisje gaat. Hoe zou het zijn, waar zouden we terechtkomen? Waar kun je het best zitten in de bus? Wordt het wel gezellig en niet zo pesterig als in de klas? Speeltuin? Dierentuin? Broodtrommeltje mee, met misschien iets lekkers als verrassing…

Jammer genoeg werd mijn allereerste schoolreisjeservaring verijdeld door de waterpokken. Domme pech! Gelukkig zijn er daarna vele schoolreisjesmomenten gevolgd.

Gitaarfestivals zijn ieder jaar ook weer schoolreisjesmomenten voor mij. Ik heb ze al vanaf 2006. En vanaf vorig jaar zelfs tweemaal per jaar. Met als special dit jaar dat ik voor het eerst aan het amateurconcours mee doe.

Zodoende reed ik op de ochtend van vrijdag 27 april met dat plezierig spannende schoolreisjesgevoel richting Nordhorn. Extra vroeg dit keer. Want ik zou meehelpen met de intake van de deelnemers.

De lente begon laat dit jaar, de meeste bomen hadden het blad nog in de knop. Toch zat de belofte van uitbundig groen overal op de takken. Het was rustig op de weg, ook al was het een vrijdag. Voorbereiding op de voorjaarsvakantie?

De aloude Scandinavië route lag er nog steeds, ook al is die nu gedegradeerd tot de onbeduidende N342. Bij de grens merk je echter, dat er nog steeds een geliefde vrachtrijders pleisterplaats is, hier kun je gratis staan om een tukje te doen. Het is opvallend druk bij de supermarkten aan weerszijden van de grens. *Ueber der Grenze scheint die Sonne* blijkt voor beide partijen te gelden!

Nordhorn lag kalm onder het waterige voorjaarszonnetje. Het kaalgeslagen Niehues imperium lag er nog net zoals vorig jaar. De huidige economische crisis moedigt het ook niet aan om grote bouwprojecten op te starten. De kale vlakte, waar eens de weefgetouwen in de hallen ratelden, is nu het domein van konijnen en veldmuizen.

Ik draaide de Marktstrasse in en vond warempel nog een plekje bij de school naast een auto met Nederlands nummerbord. Waar zou die voor komen?

Ik pakte mijn spullen uit. Gitaar, tas met water, brood en Ergoplay, en een tas met boeken van de DOS Amigos Homepage collectie. Die mocht ik op het festival te koop aanbieden. Wie weet! (Via Internet loopt het totaal niet, dat heb je met *free downloadable content*).

De Mittelstrasse met daaraan het Kulturhaus NIHZ is niet ver daar vandaan. Daar gaat het ook dit jaar weer gebeuren.

Gitaarfestival Nordhorn 2012!

Kulturhaus NIHZ

Het begrip *Kulturhus* is in Nederland betrekkelijk nieuw. Het kwam uit Scandinavië overgewaaid. Daar bouwde men multifunctionele buurtcentra die onder meer voor cultuurmanifestaties konden worden gebruikt.

“Dat is een aardig idee!” vond men in Nederland, en gemeentebesturen op het platteland begonnen massaal *Kulturhuse* te bouwen. Met onze hang naar vreemde Niet-Nederlandse benamingen voor van alles en nog wat, maakten we zelfs drie spelfouten in het woord! Kijk maar: (C)Kultu(u)rhu(i)s.

Toen kwam de bezuinigingswoede om de Europese schoolmeester Rompuy te bevredigen, waardoor er in de Kulturhuse eigenlijk nauwelijks cultuur meer wordt bedreven. Subsidies weg, cultuur op die plaatsen exit. En een groot aantal gemeentes die nog dertig jaar hypotheek kunnen opbrengen voor praktisch lege gebouwen.

Dit cultuurverval geldt echter geheel niet voor Kulturhaus NIHZ. Dit is met recht een *Haus der Kultur*!

Kulturhaus NIHZ is de onderneming van Bobby Rootveld en Sanna Rootveld-Van Elst. Samen vormen zij het gitaar/blokfluitduo Niet In Het Zwart (Duo NIHZ).

Aan de Mittelstrasse in Nordhorn vonden ze in een heerlijk rustige buurt een bedrijfspand met woonruimte en bouwden dat om tot cultuurcentrum met verblijfsgelegenheid en verwierven alle nodige vergunningen van de overheid om een gezellige kleinschalige concertzaal te exploiteren, inclusief het Wijntje en het Trijntje *apres concert*. Prima geschikt voor muziekfestivals en kleinschalige manifestaties zoals masterclassweekends. Vooral het feit dat er overnachtingsgelegenheid aanwezig is, trekt de nodige buitenlandse studenten.

Qua muziek is Kulturhaus NIHZ multicultureel. Je vindt er gitaarfestivals, blokfluitfestivals, dwarsfluitfestivals, warempel een accordeonfestival, open stage avonden en een veelheid aan concerten van klassieke gitaar tot blokfluitensemble.

Ik wist het afgelopen jaar regelmatig de weg naar Nordhorn te vinden en heb er al menig concert en open gitaaravond meegemaakt. Het is een huis met een gezellige sfeer en meer gitaarconcerten in een enkel jaar dan ik in deze regio in jaren heb meegemaakt.

Dus hou hun website (http://www.kulturhausnihz.de/) in de gaten!

Het Festival

Het Nordhorn Gitaarfestival 2012 is een evenement van drie dagen met daarin masterclasses, concerten en het concours in twee categorieën, het concours voor de professionals en conservatoriumstudenten en het amateurconcours. Workshops gingen dit jaar bij gebrek aan inschrijving niet door.

De medewerkende musici waren deze keer Thomas Mueller-Pering, Alberto Mesirca, Nutavut Ratanakarn uit Thailand, het Klemke Gitarrenduo (Samuel en Laura Klemke), het Anido Guitar Duo (Annette Kruisbrink en Arlette Ruelens) en *last but not quite least* Roland Dyens!

De eerste dag is gereserveerd voor masterclasses, de voorrondes voor het profi/studentenconcours en het concert van Thomas Müller -Pering. Dag twee zijn er weer masterclasses, het amateurconcours en concerten van Nutavut Ratanakarn, het Klemke Gitarrenduo en Alberto Mesirca. De laatste dag brengt masterclasses, de finale van het concours en het slotnummer, het concert van Roland Dyens.

Voor zo'n festival moet er heel wat geregeld worden, van public relations tot eten koken. Kulturhaus NIHZ heeft daarbij ontzettend veel hulp van de familie Rootveld (Fred, Angie en Sarah), Lyz Day uit Zwitserland en allerlei mensen die onder het festival een handje toesteken. Een kijkje achter de schermen leerde me dat dit vrijwilligerscontingent een belangrijke bijdrage levert aan het succes van het festival. Mensen, petje af!

Dag Een

Thomas Muller-Pering

Intake

Dit jaar had ik de organisatie hulp aangeboden, want vele handen maken licht werk, zoals het bekende spreekwoord zegt. Een plek waar je altijd wat hulp kunt gebruiken is de intake van de deelnemers. Daar kan het tegen de aanvangstijd van het festival aardig spitsuur worden.

Dit jaar waren er heel wat aanmeldingen voor het Cat. 1, vijf en dertig conservatoriumstudenten hadden zich opgegeven om een gooi te doen naar de grote prijs.

Voor aanmelding zijn er regels. Uiteraard moet je het inschrijfgeld op tijd hebben voldaan. Verder moet je in tweevoud de bladmuziek voor de voorrondes en een eventuele finale ruim van tevoren in tweevoud per post opsturen. Dat vergemakkelijkt de organisatie van het concours, je kunt bijvoorbeeld de jury map van tevoren klaarmaken.

Praktijk en theorie bleken ietwat verschillend. Slechts een klein aantal van de deelnemers had de muziek van tevoren opgestuurd. De rest wilde mogelijk de postzegels sparen en kwamen pas bij aanmelding met de noten op de proppen. Ook waren er een paar die pas op dat moment het inschrijfgeld bij zich hadden.

Een (achteraf niet opgekomen) deelnemer maakte het zelfs erg bont, hij wilde alleen een pdf-bestand per email sturen, Kulturhaus NIHZ moest het zelf maar afdrukken. Dat kon, uiteraard en terecht tegen kopieerkosten. De geïrriteerde reactie van de kandidaat hierop

was bepaald buitenproportioneel, als je zag wat voor pakken papier de kandidaten vaak inleverden.

De festivalleiding stelde zich flexibel op en fikste de zaak. Mijn rol daarbij werd het innemen en categoriseren van de bladmuziek, terwijl Bobby de inschrijvingen en de financiën afhandelde.

Op die manier zag ik bijna alle kandidaten langskomen, evenals hun muziek. Ze kwamen net zoals vorig jaar weer overal vandaan, met de kanttekening dat veel van hen in Europa gitaar studeren. Dus niet iedereen hoefde een lange intercontinentale vlucht te maken.

Met het grote aantal aanmeldingen was de accommodatie in Kulturhaus NIHZ snel vol. De hoteliers in Nordhorn pikten dus ook mooi een graantje mee van de opkomst.

Zoals dat blijkbaar hoort, kwamen de meeste deelnemers na tien uur – de officiële openingstijd van het festival – binnen. Gelukkig waren de inschrijvingen ruim voor de start van de voorronden afgerond, waren alle betalingen gedaan en zat de muziek in de jurymap.

Voorrondes Concours Cat. 1

Zoals gezegd, was het een goed jaar voor het Categorie 1 concours, het strijdtoneel voor de profi's en conservatoriumstudenten. 36 aanmeldingen, waarvan er uiteindelijk 33 het podium betraden voor de eerste ronde. Dat werd een megasessie voor publiek en jury, die al om 12 uur begon en tot na zessen zou duren.

De eerste prijs was zeer aantrekkelijk: allereerst de Ziata gitaar van de Australische bouwer George Ziatas, een krachtig instrument met moderne koolstof-fiber bracing. Daarnaast de Cd-productie bij Samsong Productions, we konden al bij de CD van de vorige winnaar Pavel Kuhkta horen dat dit een prima resultaat op kan leveren, en last but not least een concert en een geldprijs. Ook de tweede en de derde plaats werden niet vergeten, maar de prijzen waren uiteraard wat minder.

Naast de mededingers was er uiteraard een jury die was gerekruteerd uit de professionals die met het festival meewerkten. Ook was er een delegatie van de Gitaarsalon in Enkhuizen, waar Kulturhaus NIHZ mee samenwerkt. Al met al een stevige jurybezetting, wat met zo'n aantal deelnemers geen overbodige luxe is.

Monika Mirnar mocht de spits afbijten in deze zeer lange voorronde. Een spannend moment! Ze bracht een goed oude bekende die ik al een tijdje niet gehoord had, *Caprico Arabe* van Francisco Tarrega (1852- 1909). Met een warme swing in de bas nam ze de horden van de speelse toonladders en nam alle tijd om te fraseren. Soms streefde ze net iets te veel naar cliffhangers, maar ze haalde netjes de finish.

Konstantin Shimulin bleef in de negentiende eeuw met *Les Soirees d' Auteuil* van Napoleon Coste (1805 - 1883). Hij startte het stuk licht omfloerst met een bescheiden en lieflijke melodie. Later kwam er wat meer vuur in het spel, maar qua dynamiek was dat net niet genoeg om de passie in het *Scherzo* te brengen.

Andre Weyers maakte een goede start met *Saudade Nr. 3* van de ster van dit festival, Roland Dyens. Hij begon met een krachtige en dynamisch interessante aanpak. De swing die het stuk kenmerkt, kwam er echter net niet uit, het was juist te langzaam om gelukkig te worden. Pas in de laatste herhaling vond hij het optimale tempo.

Nobuhiro Uchimoto zette in met Etude 12 van Heitor Villa-Lobos (1887 - 1959), de beruchte *piep-en kraak etude*. Het is een technisch moeilijk stuk, dat kun je zien en horen, maar muzikaal… het boeit me minder. Qua muziek had zijn volgende stuk -*Recuerdos de la Alhambra* van Francisco Tarrega – me veel plezier gedaan, als Uchimoto de melodie niet zo diffuus gespeeld had. Dat is wel het nare van zo'n bekend stuk, omdat je bijna ieder noot kent, leg je de lat hoog en valt alles op.

Martin Zimny ging voor de prijzen met *Sonata III* van Manuel Ponce (1882 - 1948). Dat is qua structuur een behoorlijk complex stuk waarbij overzicht van vitaal belang is. Zimny speelde strak en met vaak een mooie klank, maar wist de grote lijn niet over te brengen. En dan haak ik als luisteraar op gegeven moment af.

Ozan Uygur had de ambitie om met Bach de finale te halen. Ik heb hem de *Prelude* uit *Partita Nr. 3 BWV 1006* vaker horen spelen, bijvoorbeeld afgelopen jaar in Nordhorn, en ik kreeg het gevoel dat hij een gespannen relatie met het stuk heeft. Hij streed zowel met de complexiteit van het stuk als de haast om het te presenteren. Desondanks haalde hij veel overtuigender de eindstreep dan vorig jaar!

Glauber Rocha ging op de Spaanse toer met *Fandanguillo* van Joaquin Turina (1882 - 1949). Hij had een originele benadering van de klopjes op de gitaar in dit stuk. Na een ietwat schuchter begin kwam hij goed op gang met de stuwende dynamiek van het stuk.

Simon Wildau Nielsen was uit Denemarken afgereisd om aan het concours mee te doen. Hij had twee stukken op de standaard. Allereerst *Segoviana*, het tribuut aan de grote Andres van Darius Milhaud (1892 - 1974). Het was een wild stuk dat in zijn compositorische wanorde hoge eisen aan de speler stelde.

Wat mij betreft was het maar gelukkig dat hij met zijn tweede stuk terug ging naar Domenico Scarlatti (1685 - 1757). De *Sonata K14* bleek een virtuoos stuk waarbij de uitdaging was om de loopjes van de trillers te scheiden. Dat lukte niet overal.

Een goede binnenkomer van Aktas Erdogan was zijn uitermate vriendelijke aankondiging, een belangrijk onderdeel van de presentatie. Toen was de toon gezet voor muziek, het eerste deel uit de *Sonate* van Antonio Jose (1902 - 1936). Deze *Sonate* is een uitgebreid werk, dat is opgebouwd uit verschillende motieven met een samenhang. Erdogan speelde het stuk wisselend, soms wat vlak, dan weer met mooie momenten. Wat ik jammer genoeg miste was een duidelijke presentatie van de muzikale structuur. Dat was jammer, want dat doet juist dit stuk ontzettend goed.

David Sanchez bracht Bach in de ronde, de *Prelude* uit de *Derde Suite BWV 1009*. Na een langzame intro kwam hij bij het fuga-achtige tweede deel en speelde het met kracht en zekerheid. Jammer genoeg begon er juist op dat moment iemand met enig lawaai spullen te gooien. Gelukkig hinderde het de speler niet en ik hoop van harte dat dit geen stille opzet tot psychologische oorlogvoering was. Dat zou ik knap kinderachtig vinden!

De tweede vrouwelijke kandidaat was Alice Ducoin uit Frankrijk. Zij bespeelde een bijzondere bouw gitaar met een massief bovenblad en het klankgat in de zijkant van de kast. Een leuke technologische vondst! Ook zij presenteerde zichzelf met Bach, eveneens de *Prelude* uit de *Derde Suite BWV 1009*.

De vergelijking was interessant! Zij overtuigde met een prachtig gefraseerde prelude en speelde de fuga heerlijk gemakkelijk weg. Ik kreeg voor het eerst een finale gevoel!

Chiawei Lin trad aan. Hij startte voortvarend met *Etude Nr. 2* van Heitor Villa-Lobos. Mensen, wat een toonladderlawine, en helemaal foutloos! Een fraaie technische demonstratie, maar wat mij betreft muzikaal wat minder interessant.

Dat muzikale aspect maakte Lin echter compleet goed in zijn tweede stuk, de *Turija* van Federico Moreno Torroba (1891 - 1982). Het werd een romantisch stuk, een vroege zomerochtendnevel met duidelijk gevoel geïnterpreteerd. Ook hier een finalegevoel!

De volgende kandidaat Mikkel Egelund Nielsen kwam uit Scandinavië en ik had hem vorig jaar hier in Nordhorn ook al gezien. Hij bracht twee stukken voor de bühne.

Allereerst *Entrance for One* bij de Deense componist Poul Ruders (*1949). Ondanks de naam van het stuk was dit moderne werk voor mij totaal ontoegankelijk. Dat het technisch veeleisend was, kon je duidelijk zien. Ook hier bracht Domenico Scarlatti voor mij redding, een *Sonate in G*. Hij speelde het zonder herhalingen in verband met de stopwatch. Oioioi, wat een trillers! Goed, het is barok, maar door al dat trillen schoot de swing er jammer genoeg een beetje uit.

Blaise Sudnikowicz was een van de finalisten van vorig jaar. Dit jaar probeerde hij het erepodium te bereiken met als eerste stap de *Tombeau sur la mort de M.Comte de Logy* van Silvius Leopold Weiss (1687 - 1750). Dat werd een hele mooie! Hij speelde het expressief en vol drama, zonder in al te extravagante versieringen te verzanden. De ijle hoogten in het stuk waren spatscherp. Wel was zijn tempo iets hoger dan de gangbare interpretaties.

Wojcech Dabrowski koos een meer hedendaags stuk, *Divertimento* uit *Aquarelle* van Sergio Assad. Dabrowski schilderde inderdaad een aquarel in zijn klankkleur, maar leverde iets in aan de felheid die het stuk ook moet hebben. Maar goed, het is ook wel een lastig stuk!

Kunhwa Lee heeft al ettelijke gitaarconcoursen gespeeld in deze regio, waaronder Nordhorn van vorig jaar. Ditmaal kwam hij met een tweetal delen uit de *Derde Vioolsonate BWV 1005* van Johann Sebastian Bach. Hij speelde het *Largo* met een fraaie zangerige toon en een goed afgewerkt vraag-antwoordspel. Het *Allegro Assai* werd een wervelende arpeggio-show waarin dynamiek en de interactie tussen de stemmen goed tot hun recht kwamen.

Romain Petiot toonde met zijn eerste deel uit de *Sonata* van Antonio Jose aan dat het goed mogelijk is om coherentie in dit lange stuk aan te brengen. Hij kleurde de secties interessant met verschillende klankpaletten.

Jakob Bangsø bracht twee stukken voor het voetlicht. De *Sonata K32* van Domenico Scarlatti vormde een aria-achtig en mooi transparant gespeeld begin. Toen werd het tijd voor no-nonsense passie middels de *Fandango* uit *Tres Piezas Espanolas* van Joaquin Rodrigo (1901 - 1999). Bangsø speelde het triomfantelijk parmantig met een duidelijke drive. De virtuoze delen waren foutloos, ook al offerde hij hier en daar de muziek op aan de techniek.

De volgende deelnemer - Jaime Velasco Ayensa – was er eigenlijk niet. Dat wil zeggen, hij had zich niet op tijd aangemeld bij de concoursleiding. Vlak na zijn geplande aanvangstijd werd er echter op het raam geklopt, en daar stond hij bepakt en bezakt op straat. Hij mompelde iets van “verdwaald” omdat hij een andere route van zijn hotel naar het Kulturhaus had genomen.

De jury stond toe dat hij alsnog startte, hij pakte als de wiedeweerga zijn spullen uit en begon te spelen, en dat deed hij goed. Het was een uiterst atonaal stuk met zo te zien een behoorlijke technische inhoud. Net toen hij goed en wel op gang was, ging nota bene zijn eigen mobieltje af. Dat noopte hem maar opnieuw te beginnen met het stuk. Gevolg was

tijdsoverschrijding op het krappe programma en uiteindelijk diskwalificatie. Een professionele houding – concoursregels volgen en op tijd komen – vormt namelijk ook een onderdeel van de beoordeling.

Door dit onverwachte intermezzo stond iedereen weer op scherp toen de volgende kandidaat zich aandiende. Yiannis Giagourtas sprong hierop in met een reprise van de *Fandango* uit *Tres Piezas Espanolas* van Joaquin Rodrigo. Vergelijken is leuk, maar heeft ook nadelen. Giagourtas' interpretatie was iets hoekiger en zwaarder, met hier en daar minder balans tussen de melodie en de dansante begeleiding.

Johannes Bauer kwam met een oude bekende, een tophit uit de jaren zeventig: *Asturias* van Isaac Albeniz (1860 - 1909). In het begin vertoonde zijn tremolo een lichte onbalans, die hij op het eind van het stuk bij de herhaling van het thema herstelde. Met een verrassend *forte* sloot hij het stuk af.

Fabian Freesen was deelnemer op diverse edities van het Twents Gitaarfestival en nu ook hier in Nordhorn. Hij begon met eens stukje impressionisme, een arrangement van *La Fille aux Cheveux de Lin* van Claude Debussy (1862 - 1918). Het werd een mooie uitvoering waar Debussy trots op zou zijn geweest. Hij combineerde techniek met muziek in Etude *7* van Heitor Villa Lobos. De cliffhangers in het stuk kwamen er prima uit. Ook hier kreeg ik een finale-gevoel.

Isaac Albeniz kwam weer terug in de eerste ronde van Marcos Flavio. *Sevilla* ditmaal. Het werd een virtuoos stuk, met voldoende ruimte voor wat romantische lyriek op de plekken waar dat nodig was.

Oman Kaminsky Lara was een oude bekende van de finales van zowel Twents Gitaarfestival als Gitaarfestival Nordhorn. Hij had besloten om de jury te imponeren met twee stukken van Bach, de *Allemande* en *Gigue* uit de *Suite BWV 996*. Hij speelde de *Allemande* in een zeer bedaagd tempo, tot bijna aan stilvallen toe. Dat gaf wel tijd voor originele trillers. De *Gigue* bracht heel wat meer contrast in tempo, maar er had wel iets meer variatie in klank gekund.

Rolf van Meurs trad op met werk van Luigi Legnani (1790 - 1877), de speelpartner van Niccolo Paganini. Legnani's bekendste werk is de set van 36 *Caprices* in alle majeur en mineur toonaarden. Van Meurs speelde er drie. De laatste Cappricio klonk in mijn oren het meest interessant.

De *Sonata Op. 47* van Alberto Ginastera (1916 - 1983) is al lang een populair werk in het conservatoriumcircuit. Voor een eerste ronde is het echter te lang. Vandaar dat Agustin Nazzetta twee hoekdelen speelde, de *Esordio* en de *Finale*. Nazzetta speelde het met veel dynamiek maar nam net niet genoeg risico voor spektakel.

Martin van Hees begon met een originele aankondiging, waarbij hij iets over de componist Roderik de Man vertelde. Daarop begon hij met *Dulcamara*, een stuk in afwisselend zoete en wrange klanken. *Dulcamara* betekent dan ook bitterzoet. Hij speelde dit technisch lastige stuk spannend, maar niet gespannen. Een swingend stukje ritme bracht bij mij het finalegevoel boven.

Juan Carlos Arancibia ging de uitdaging aan met de *Fandango* uit *Tres Piezas Espanolas* van Joaquin Rodrigo. We hadden reeds twee keer vergelijkingsmateriaal gehoord en qua aanpak en spel zat Arancibia ertussenin. Haast en een enkel slipje benadrukten het feit dat Rodrigo geen gemakkelijke muziek schreef.

Augustin Pesnon had een zeer apart stuk op de standaard in *Ostinato* van Patrascu Catalin Stefanescu. Muzikaal vond ik het een verschrikking, maar Pesnon's gitaartechnologie was dik in orde. Technisch gesproken had hij van mij een finaleplaats gekregen, qua repertoirekeuze totaal niet.

De componist Manuel Ponce (1882 - 1948) was een veelzijdig man die niet alleen een zeer geslaagde Sivius Leopold Weiss parafrase componeerde, maar ook modernere werken produceerde. Camillo Sauvalle speelde van hem een *Theme Varie et Finale*. Het stuk was een bijzonder goede technologische showcase, maar eerlijk gezegd vond ik de compositie matig. Maar daarvoor moet je Ponce aan zijn jasje trekken.

De heer Schyptschov trad aan met een stuk dat hij een *Sonate* van Dusan Bogdanovic noemde, althans dat verstond ik ervan. Wel, wat het ook was, het leek erop dat de componist hier een plank –althans in mijn opinie- compleet had misgeslagen. De gitarist kon met zijn spel aan deze indruk weinig verbeteren.

We sloten de voorrondes af in klassieke stijl. Maxime Bedeneau speelde allereerst *Sir John Smith His Almaine* van John Dowland (1563 - 1626). Hij pakte het stuk in stijl goed aan, maar liet soms wat slordigheid in de meer virtuoze divisions sluipen. Zijn tweede stuk, een *Vals* van Miguel Llobet (1878 - 1938) dartelde vrolijk voort. Een enkel slipje deed aan het muzikale idee geen schade.

Zo, dat was de marathonsessie. De jury ging zich beraden en ik keek uit naar een lekkere portie wraps voor het avondeten!

Concert Thomas Müller-Pering

Thomas Müller-Pering (*1958) is een Duitse guitarist van (;-)) mijn generatie (ik ben van '57). Toen ik dit stuk aan het schrijven was en even wat zaken op Wikipedia over hem opzocht, wist ik opeens waar ik zijn naam ooit gezien had: op de plaat van Manuel Barrueco waarop laatstgenoemde liederen van De Falla en de Danzas Espanolas van Granados uitvoerde. Een sopraan deed mee met De Falla, en Thomas Müller-Pering speelde *Guitar II* bij Granados. Dat was in 1991.

Op zich een aparte CD van EMI, want de naam van Manuel Barrueco stond er groot op, maar de namen van de net zo belangrijke medespelers moest je in de kleine lettertjes zoeken binnen in het booklet! Dat heet marketing, geloof ik.

Thomas Müller-Pering opende de concertserie op de vrijdagavond op het Gitaarfestival Nordhorn.

Eerst kwam echter nog de uitslag van de voorrondes van het profi/studentenconcours. Finalisten werden Chiawei Lin, Blaise Sudnikowicz, Jakob Bangso, Fabian Freesen en Oman Kaminsky. De trekking gebeurde ditmaal met pingpongballen in een geprepareerde gitaar. Een echte Lotto-associatie ("de balletjes" vroeger na Studio Sport op zondag).

Tijd voor het concert daarna!

Thomas Müller-Pering zette in met Romantiek. *Romanze* uit de *Bardenklänge* en *Elegie*, beiden van Johann Kaspar Mertz (1806 - 1856). Ik ben zelf een liefhebber van de muziek van Mertz, dus ik verheugde me al. Hij speelde de stukken foutloos en netjes, maar op de een of andere manier bleef de romantiek, de emotionele beweging, net weg. Of ik hoorde hem gewoon niet, want ik had natuurlijk als luisteraar al een hele middag gitaarmarathon achter de rug.

Terug naar de Barok ging het, naar het huzarenstuk van Johann Sebastian Bach, de *Chaconne uit de Partita Nr. 2 in D klein BWV1004*. Als ik iemand zo'n stuk compleet uit het hoofd zie spelen, vraag ik me af hoe hij of zij dat voor elkaar krijgt. 16 minuten Bach aan een stuk! Ik besloot er tijdens de masterclass eens naar te vragen.

Het laatste stuk voor de pauze was een hedendaags stuk, met een titel die vertaalde als *Den Wolken Nach…* van Konstantin Vassiliev. Een hedendaags stuk met leuke sfeermomenten en grappige ritmes. Müller-Pering bracht dit stuk met kleur.

Na de pauze ging het wederom terug naar de Romantiek met drie stukken van Miguel Llobet (1878 - 1938). Drie stukken deze keer. *Romanza*, *Mazurka* en *Respuesta*. Llobet's muziek kenmerkt zich door grote virtuositeit, en hier en daar een vrolijke noot. Jammer genoeg ook hier miste ik net dat kleine stukje expressie en overtuiging om de muziek een feest te maken. Want dat heeft Llobet's muziek met alle tierelantijntjes gewoon nodig.

Müller-Pering's laatste stuk werd de Sonate van Antonio Jose. Ditmaal alle vier de delen, *Allegro Moderato, Minuetto, Pavana Triste* en *Final*. Ik schreef al eerder dat overzicht bij dit soort werken voor mij erg belangrijk is. Wel, dat overzicht kreeg ik via Müller-Pering's interpretatie zeker binnen. Daardoor werd het leuk om dit lijvige werk in zijn geheel te horen.

Na het applaus kwam er nog een kleine toegift, en toen was de eerste dag van het gitaarfestival verleden tijd!

Op de *apres-concert* na, uiteraard!

Dag Twee

Klemke Gitarrenduo

Concours Cat. 2

De tweede dag van het festival bracht het amateurconcours voor spelers boven de 16. Er waren 3 deelnemers, Agnes Mika, Johan Isselstein en ondergetekende.

Dat bracht me qua journalistiek wel in een lastig parket. Je kunt nu eenmaal niet spelen en schrijven tegelijkertijd. Daarom bij deze een bijdrage van Bobby Rootveld, die ik hieronder met zijn vriendelijke toestemming publiceer.

Concours Zaterdag

En opeens vind ik mijn eigen tekst terug in het verslag van Mark de Gooijer. Mark schrijft altijd een beoordeling vanuit het publiek van elke concoursdeelnemer maar ja... Mark zat zelf als deelnemer voor de jury te spelen en moest zich daarvoor voorbereiden tijdens het spelen van de andere deelnemers. Zodoende dat bij dit concours ik het ooggetuigen-verslag verzorg. Het concours voor amateurgitaristen op deze zaterdagmiddag telde 3 deelnemers. De eerste die het podium betrad was Agnes Mika.

Agnes Mika, een leerling van de gitaarschool van Annette Kruisbrink en Arlette Ruelens, speelde zeer degelijk en netjes. Keurig afgewerkte muziek met oog voor de details. Wat bij Agnes opviel waren haar bijzonder welluidende basnoten bij de muziek van Leo Brouwer. Ook kon je goed merken dat Agnes Mika echt voor haar plezier gitaar speelt. Het plezier was aanwezig. Anders dan bij sommige van de conservatorium-deelnemers de dag ervoor die zichzelf te veel de druk van het 'moeten' oplegden. De podiumpresentatie (een onderdeel waar ik waarde aan hecht) was uitstekend.

Johan Isselsteijn was de tweede deelnemer. Deze jonge Duitse gitarist uit Gronau overweegt of hij over een tijdje eventueel de stap naar het conservatorium wil maken. Ik zou het hem bijzonder aanraden! Johan speelde het bekende Caprichio Arabé van Francisco Tarrega.

Bij een dergelijk bekend stuk is voor iedereen elk foutje direct herkenbaar en iedereen heeft verschillende meningen over de interpretatie. Johan Isselsteijn speelde, terwijl de zenuwen hem ietwat parten speelde, een zeer verdienstelijke uitvoering van dit stuk.

Mark de Gooijer (de 'vader' van dit verslag) was de derde deelnemer en zijn deelname verdient dan ook een uitgebreider verslag. Ik had me bijzonder verheugd op Mark's deelname. Mark de Gooijer ken ik al bijna 10 jaar en ik vond het geweldig dat hij het concours-veld betrad.

Ik herinner me nog mijn kennismaking met Mark de Gooijer tijdens een van mijn eigen eerste concerten (zelfs mijn 1e zelf-georganiseerde openbare concert) in de Synagoge van Borne. Sindsdien hebben Mark en zijn vrouw vaak concerten bezocht die ik speelde of organiseerde, en later ook de festivals waaraan ik meewerk(te).

Mark de Gooijer is eigenlijk geen amateur-gitarist te noemen maar meer een gitaaroloog die ook nog eens zeer verdienstelijk gitaar speelt. Ik vraag me altijd af of Mark eigenlijk niet zijn roeping heeft gemist en zelf naar het conservatorium had moeten gaan en dan zijn leven geheel in het teken van de gitaar had gezet... Volgens mij was dat een prima optie geweest en ik moet het hem toch eens vragen waar het onderweg mis is gegaan en hij die afslag gemist heeft... ;-)

Mark was dus de derde deelnemer en Mark de Gooijer had qua samenstelling zonder twijfel het mooiste concertprogramma van alle concoursdeelnemers van het gehele weekend. Er was met smaak over nagedacht en er was een mooi programma samengesteld. Je kreeg het gevoel alsof er echt een mini-concertje werd gegeven inclusief zeer plezante uitleg.

Dit is het onderdeel podiumpresentatie waar ik zo aan hecht... En Mark heb ik sinds 2006 steeds meer progressie zien maken op dit onderdeel. Zijn podiumpresentatie is inmiddels zelfs een sterk punt tijdens zijn performance.

Mark speelde zeer muzikaal met veel klankkleuren. Even leken de zenuwen zich meester van Mark te maken maar hij herpakte zich formidabel en speelde de composities met verve uit waarbij tegen het einde de schwung er zelfs enorm lekker in kwam. Prima gedaan.

Ik was blij dat ik slechts de tijdwaarneming deed en niet in de jury zat want ik vond de beoordeling bij deze 3 kandidaten lastiger dan de dag ervoor bij het concours voor conservatoriumstudenten.

***

Bobby, bedankt voor je bijdrage!

Mocht je trouwens meer willen weten over mijn belevenissen rond dit concours, kijk dan even in de Gitariteiten.

Concert Nutavut Ratanakarn

Op hun reizen naar het verre Oosten maakte het Duo NIHZ in Calcutta kennis met de Thaise gitarist Nutavut Ratanakarn. Ze raakten bevriend en zo kwam hij op hun uitnodiging bij het Gitaarfestival Nordhorn terecht.

Hij trad aan met een heel aparte gitaar, een model zonder klankgat met een opening die een soort openende curve vormde. Na wat onderzoek bleek het een gitaar van de Koreaanse bouwer Kim Hee Hong te zijn.

Hij opende met een stuk dat was geschreven door HM de Koning van Thailand. De titel *His Majesty's King Suite* gaf de indruk van een Renaissance suite, maar niet was minder waar.

De koning van Thailand is een enthousiast jazzmusicus en zijn composities waren daar sterk op geënt. De *Suite* bevatte vijf delen. Het eerste stukje was vrolijk en deed me qua structuur sterk denken aan het arrangement van *Blue Moon* van Laurindo de Almeida. Het tweede stukje was een ragtime a la Scott Joplin. Deel drie werd een tremolo etude met afwisselend ballad achtige passages. Het vierde deel was een easy-going swing met een grappige lopende bas. Bij het laatste deel, een bluesette, kon het publiek ook nog een kleine bijdrage leveren. Als je naar de handbewegingen van de speler keek, waren het zeker geen eenvoudige stukjes. Leuk om naar te luisteren!

Verder ging het met Danza Brazileira van Jorge Morel (*1931). Dit swingende stuk heeft al bij vele gitaristen op het programma gestaan, met Badi Assad als een hele leuk voorbeeld. Ratanakarn bracht daarmee de sfeer richting Zuid-Amerika.

Zijn volgende werk werd de Baden Jazz Suite van Jiri Jirmal (*1925), een werk dat is opgedragen aan de Braziliaanse gitarist Baden-Powell de Aquino. De suite bevat de delen *Simplicitas*, *Berceuse* en *Rondo a la Samba*.

Simplicitas begint lyrisch en ontwikkelt zich dan richting een vloeiend Samba ritme. *Berceuse* is een heerlijk rustig thema dat een kalme romantiek weerspiegelt. Daarna komt met *Rondo a la Samba* het feest van de swing dat in de bas begint en zich gaandeweg over de hele gitaar verspreidt. Easy-going en heupwiegend! Wel en dat was precies hoe Ratanakarn de suite speelde!

Tussen de stukken door gaf hij behoorlijk wat uitleg. Dat was best zoeken in het Engels woordenboek in zijn hoofd, waarop hij weleens verzuchtte: "I even sometimes do not understand myself!"

Na de Latijnse klanken voerde hij ons terug naar de traditionele muziek uit Thailand. Een verrassende ervaring! Drie stukjes, een hofdans met spontane improvisaties, een liefdesliedje in tremolo en een volksliedje over bananen dat iedereen in Thailand mee kan zingen. Het was leuk om te horen hoe de oosterse klanken ook op een Spaanse gitaar goed tot hun recht kwamen.

De Mexicaanse gitarist/componist Ernesto Garcia de Leon (*1952) droeg het stuk *El Viejo* op aan Nutavut Ratanakarn. Alle reden om het ten gehore te brengen dus. Het stuk staat te boek als een arrangement van een Mexicaans volksliedje. Dat bleek heel in de verte inderdaad zo te zijn, een traditioneel thema werd overgeschilderd met wrange klanken en scherpe dissonanten. Het stuk sprak mij niet zo aan, ook al was het voor de gitarist een hele toer.

Het laatste stuk werd *Koyunbaba* van Carlo Domeniconi (*1947). Dit stuk is al een oude bekende voor me vanaf het eerste Twents Gitaarfestival in 2006. Als je een stuk vaak hoort spelen en ook heel goed hoort spelen (bijvoorbeeld door Robert Horna) dan ga je onwillekeurig vergelijken. Daardoor vond ik dat Ratanakarn's interpretatie iets aan dynamiek miste, en ook de duidelijkheid in de passage met de Tangerine Dream bas liet te wensen over. Verder bleef het een spectaculair stuk.

Ensemble des Princesses de Cuisine

Een mens leeft niet bij muziek alleen is een variatie op een bekend citaat dat ook dit gitaarfestival weer geldig was. Daarom werd de inwendige mens niet vergeten. Kulturhaus NIHZ heeft een eetgelegenheid voor de gasten waar je een warme maaltijd en drinken kunt krijgen.

Zo stonden er deze drie dagen Wraps met alles erop en er aan, een rijstschotel met een bijzonder lekkere vegetarische saus en *Pasta Speziale di NIHZ* op het menu. Het verhaal gaat dat de bekende kok Gordon Ramsay lucht kreeg van het recept en terstond besloot dit gerecht in het Angelsaksische taalgebied onder zijn naam te gaan voeren!

Een mooie gelegenheid om onderling wat leuke tafelgesprekken te voeren!

Lekker eten valt alleen in mythen en legenden uit de lucht. In het dagelijks leven is hier het *Ensemble des Princesses de Cuisine* voor nodig. Bij Kulturhaus NIHZ bestaat dit ensemble uit drie dames.

Allereerst Angie Rootveld, die pollepel en braadschep met verve hanteert, zowel in solo- als ensembleformatie en alle plekjes in Nordhorn kent waar je kosteneffectief de beste eetwaren kunt verkrijgen. Haar jarenlange betrokkenheid bij Ivory Tower Records komt ook hier prima van pas!

Dan is er Lyz Day die het gebak voor bij de koffie op de concerten net zo vaardig versiert als ze met de Sonates van Scarlatti op haar klavecimbel doet en onder de afwas Dowland reciteert! Zou dat in de keukens van de kastelen uit de Elizabethaanse tijd net zo gegaan zijn?

En zeker niet te vergeten Sanna van Elst die in de keuken haar partij net zo overtuigend meeblaast als op het toneel.

Dames, geweldig. Ik heb de dagen van het gitaarfestival prima gegeten!

Maar hola, we zijn er nog niet! Naast de keuken is er nog meer werk te doen in de periferie van het festival. Naast haar concoursmanagement bezette Sara Rootveld de festivalbalie en zorgde ze voor koffie, thee en drankjes. En daarnaast sprong Fred Rootveld overal bij waar dat nodig was en vervulde hij nog een speciale rol rond Roland Dyens, maar daarover meer!

Ook jullie bedankt voor het prima werk!

Concert Klemke Gitarrenduo

Het concert van Dag Twee was net zoals vorig jaar een coproductie. Ditmaal van het Klemke Guitar Duo en Alberto Mesirca.

Omdat ik Internet niet afzoek naar alle namen in de gitaar scène, was het Klemke Guitar Duo mij onbekend. Internet hielp mij op weg. Ik vond op Youtube diverse filmpjes waaronder eentje uit 1986 van het Klemke gitaartrio, waarin Samuel Klemke samen met zijn zuster Laura onder (bege) leiding van hun vader een stukje van Tielman Susato speelden.

Zodoende was ik een beetje voorbereid en zag hun optreden met verwachting tegemoet. Ik werd niet teleurgesteld.

Allereerst was er echter de uitslag van het amateurconcours. Agnes Mika werd eerste, gevolgd door Johan Isselstein. Ikzelf bezette een verdienstelijke derde plaats in dit veld.

De zevendelige *Suite No 3 BWV 808* van Johann Sebastian Bach werd de binnenkomer van het Klemke Guitar Duo. En wat voor eentje! Direct gingen mijn herinneringen terug naar (de CD van) Presti/Lagoya waarop enkele delen uit deze suite staan.

Ik raakte onder de indruk. Ze speelden Bach snel maar speels, soms leek het net een knipoog naar Scarlatti. Hun interactie was ontzettend leuk in de muziek verwerkt, ze wisselden vaak op frasen al van partij, wat interessante klankwisselingen veroorzaakte. Ze maakten zowel van snelheid als een rustig tempo gebruik om muziek te maken.

Van Barok naar Impressionisme is op een podium een kleine stap. Twee *Arabesques* van Claude Debussy, bekwaam gearrangeerd voor gitaar duo. De eerste bracht een interessante dynamiek die weer net iets beter was uitgespeeld dan bij Bach. De tweede bracht humoristisch samenspel met een spatzuivere timing. Prachtig!

Oriental, ofwel *Danza Espanola Nr. 2*, van Enrique Granados (1867 - 1916) heb ik zelf ooit nog eens op de standaard gehad, in de C-majeur zetting. Het Klemke Duo zocht het beduidend hogerop, een mooi arrangement met een snellere wisseling, net zoals in de Bach suite. Sfeervol gespeeld!

Het *Intermezzo* uit *Goyescas*, ook van Granados, vormde een warmbloedige verrassing na het lieflijke *Oriental*. Hierin viel het allerwarmste akkoord van dit concert. Een gevoel alsof je in het zonnetje zit!

Als je Granados hebt in een gitaar duo, is Isaac Albeniz niet ver. Beiden deelden op hun eigen manier de stroming van de Spaanse School.

Bajo la Palmera werd het eerste stuk. Het Klemke duo bracht de muziek met degelijk spel en een uiterst zuiver samenspel in de stille passages.

Cordoba is een stuk dat geheimzinnig en sfeervol begint en zich dan langzamerhand tot een feestelijke dans ontwikkelt met rasgueados en al. In dit stuk wint het gitaarduo-arrangement het duidelijk van het piano-origineel! En het Klemke Duo voegde daar nog iets eigens aan toe, dat het publiek tot een enthousiaste reactie bracht (het was het laatste stuk).

Die sfeer bracht het Klemke duo weer tot een aardige toegift, *Rappel des Oiseaux* van Philippe Rameau (1683 -1764). En inderdaad, de dartele vogeltjes piepten vrolijk het concert uit! Een mooi optreden!

Concert Alberto Mesirca

Alberto Mesirca is een graag geziene gast in Kulturhaus NIHZ en heeft hier al ettelijke concerten gespeeld. Ik herinner me nog goed zijn optreden vorig jaar in dezelfde zaal bij het eerste festival.

Hij begon na de pauze van deze avond met een muziekstandaard vol papier. Er zat zelfs een wereldpremière bij!

John Dowland was het eerste aan de beurt. Een *Preludium* warmde de sfeer alvast een beetje op. Met *Sir John Smith, His Almain* herhaalde hij Dowland's tribuut aan een van zijn patronen. Divisions met sprankelende toonladders maakten het stuk tot een waar vuurwerk. Maar Her Majesty the Queen kreeg het mooiste stuk, *The Queen Elizabeth, Her Galliard* was Dowland's eerbetoon aan Koningin Elizabeth I, het werd Mesirca's eerbetoon aan de muziek!

De zwaarbeladen muziekstandaard stond vlak bij de rand van het podium, en de zwaartekracht lonkte. Vandaar dat het hele zaakje bij de wisseling van stukken tegen de vlakte ging. Alberto sloeg zich daar met een goed gevoel voor humor doorheen en werd daarna muzikaal nog scherper dan hij al was.

Daarop volgde muziek van Francesco da Milano, een specialiteit van Alberto Mesirca, getuige zijn uitgave van tot nog toe onbekende muziek van *Il Divino* uit de 16^{e} Eeuw.

Ricercare XXV vormde een degelijke demonstratie van de complexe polyfonie van Da Milano's muziek. De *Fantasia La Compagna* sprak mij in het bijzonder aan, omdat ik zelf in Fis stemming en al met het stuk geworsteld heb. Mesirca spon de draden van de drie vocale lijnen met een stevig tempo op prachtige wijze door elkaar.

Het thema van *La Compagna* moesten we even onthouden. Dusan Bogdanovic had namelijk speciaal voor Alberto een set variaties gecomponeerd op het thema van Da Milano's Fantasia, de *Tre Ricercari sulla Compagna*. Een uiterst modern stuk waarin je soms heel diep moest graven om het oorspronkelijke thema terug te vinden. In dit stuk kon je zien, dat Mesirca uitermate goed met de hedendaagse muziek overweg kan.

Finally without paper! merkte hij verheugd op toen hij aan het gedeelte van het programma begon dat hij uit het hoofd speelde.

Het werd nu tijd voor *Introduzione e Capriccio Op. 23* van Giulio Regondi. Ik had dat stuk al vaker van hem gehoord, maar deze keer benadrukte het de groei die Alberto Mesirca blijft karakteriseren. Een romantisch intro met vederlichte snelle improvisaties gaat over in een Hongaarse rapsodie waarop Liszt jaloers geweest zou zijn. Vakwerk!

Heitor Villa Lobos ontbrak niet op dit programma. *Etude 11* begon met een krachtig thema dat je aan Prelude Nr. 1 deed denken. Daarna wordt het een krachttoer met korte snelle akkoordjes, heftige aanslagen en tremolo. Geen enkel probleem voor Mesirca's vaardige spel, en de muziek kreeg alle ruimte. Dat gold op gelijke wijze voor de *Prelude No. 4*, waar je zo lekker kunt wegdromen op de flageoletten.

Bij al deze mooie muziek ontstond er een warme sfeer tussen speler en publiek, die hoorbaar inspirerend werkte.

Tijd voor een duivels huzarenstukje, *Cappricio Diabolico* van Mario Castelnuovo Tedesco, een hommage aan Niccolo Paganini. Dit stuk is de laatste jaren een vast onderdeel van Mesirca's programmering, ook omdat hij een groot liefhebber van de muziek van Castelnuovo Tedesco is. Beheersing van de materie en liefde voor de muziek. Dat hoor je als luisteraar als de stem van de Muze!

Een geweldig applaus en een staande ovatie vormden de waardering van het publiek voor Mesirca's prestatie en presentatie. Alberto Mesirca waardeerde dat met een kleine specialiteit van hem – een *Sonate* van Domenico Scarlatti – en een stukje Mediterrane warmte in de vorm van *Granada* van Isaac Albeniz.

Een waardig besluit van een monumentaal avondje gitaar. Samuel en Laura Klemke en Alberto Mesirca, *hats off* voor jullie!

Dag Drie

Roland Dyens

Masterclass bij Nutavut Ratanakarn

Dit jaar vielen mijn masterclasses allemaal op zondag. Dat was even wennen, want normaal gesproken is de zondagochtend op de festivals tot twaalf uur vrij rustig. In mijn beleving had ik mijn masterclasses dan ook 's middags.

Maar ik had niet goed in het schema gekeken. Mijn eerste masterclass bij Nutavut Ratanakarn was al om 11 uur, en aangezien ik wat te laat van huis was gegaan, was ik er niet. Dat wekte bezorgdheid bij de organisatie (normaal ben ik altijd op tijd) en ze waren al

overal naar me op zoek. Dat gaf mij een warm gevoel, maar schuldig voelde ik me ook. Excuses!

Ik had gelukkig niet meer dan de helft van mijn masterclass gemist, dus ik kon nog iets opsteken!

Naar aanleiding van mijn iets onwennig gespeelde *Praeludium* had Nutavut Ratanakarn al heel wat zinnige opmerkingen waarvan er een paar terug gingen naar de basis.

Allereerst kwam hij met de boogschot beweging (span aan en schiet), het vormen van een soort voorspanning op de snaar bij de aanslag. Hiermee kon je tirando en apoyando op dezelfde manier bereiken, het enige verschil was dat je bij apoyando de vinger liet vallen. Hij bracht als hint voor de melodie het “ademen van blad”. Voor het spelen kon je zo al de adem van de muziek aantekenen. Verder had hij nog opmerkingen over accenten en een zekere duimbeweging.

Nutavut Ratanakarn kwam op me over als een sympathieke leraar met een goed gevoel voor zowel techniek als muziek.

Daarna kon ik nog even naar Agnes Mika luisteren, die een lekker stevige bas in haar stukken liet horen.

Masterclass bij Thomas Müller–Pering

Ik had goede verhalen over Thomas Müller–Pering gehoord uit de laatste Walliser gitaarweek, dus ik was benieuwd.

Ditmaal speelde ik *Les Clochettes* weer, een stuk dat het beste is blijven hangen. Thomas Müller–Pering had daaromtrent heel handige tips, met name over resultaatgerichte vingerzettingen, een soort terugrekenmechanisme. Dat ga ik vaker toepassen.

Daarna wilde ik graag iets weten over uit het hoofd spelen, naar aanleiding van zijn *Chaconne* van 16 minuten. Ook daar had hij wat tips over, met name over het onthouden van markante punten om bijna gelijke frasen uit elkaar te kunnen houden.

Opvallend was zijn duidelijke gestructureerde uitleg. Zijn opmerkingen waren to the point, zonder een overdaad aan retoriek. ;-) Da’s goed te onthouden!

Finale Concours Cat. 1

Uit een behoorlijk breed veld kandidaten waren er vijf finalisten overgebleven, Oman Kaminsky Lara, Fabian Freesen, Jakob Bangsø, Chiawei Lin en Blaise Sudnikowicz.

De finale werd opgenomen door BravaNL, een klassieke zender die via kabelabonnementen te ontvangen is. Brava werkt veel samen met de Gitaarsalon Enkhuizen, een Nederlands initiatief ter promotie van de (klassieke) gitaarmuziek. Al met al is zo’n TV opname een mooi stukje promotie voor de finalisten en uiteraard het Kulturhaus.

Oman Kaminsky mocht de spits afbijten. Daarbij werd direct duidelijk dat hij in zijn spel was gegroeid sinds vorig jaar. Hij startte met een intens triest gespeelde *Elegie* van Johann Kaspar Mertz. De emotie kwam bij mij zeer duidelijk en effectief over. Hij interpreteerde het mooi met subtiele verschillen tussen gelijkluidende passages. Toch stierf het stuk op gegeven moment in schoonheid.

Zijn beste stuk, maar gezien zijn gezichtsuitdrukkingen ook zijn strijd met de muziek, werd een *Sonate* van Leo Brouwer. Het eerste deel *Fandangos y Boleros* begon geheimzinnig

met een flageoletpassage. Toen kwamen de scherpe randen van conflict tevoorschijn, waarbij hij een duidelijk contrast tussen woede en rust speelde.

Met *Sarabande de Scriabin* speelde hij een verhaal dat bij mij verbeelding opriep. Het stille einde was fascinerend.

La Toccata de Pasquini bracht razende en woedende virtuositeit, met hier en daar een impuls door de knallende snaarpassages. Hij haalde de motieven van het stuk goed uit het geweld van de noten. Het rustige middendeel vormde een verrassend contrast, de onweersbui dreef over en de laatste regendruppels vormden kringen in een spiegelglad wateroppervlak. Maar niet voor lang, want de volgende bui bliksemde langs.

Fabian Freesen loste Kaminsky Lara op het podium af. *Introduction en Rondo* van Dioniso Aguado (1784 - 1849) ditmaal. Het was wel even overschakelen na het geweld van Brouwer. Aguado neemt de tijd in zijn inleidingen, dus Freesen kon even stevig uitpakken, maar ook doordachte contrasten aanbrengen. Het *Rondo* was traditioneel van opbouw en Freesen wist de rustpunten in het stuk goed te exploiteren.

Als tweede stuk bracht hij de *Passacaglia* van Silvius Leopold Weiss . Dit is een soort thema/variatiestuk. Bij dit fragiele stuk verstemde de gitaar nogal en sloop er iets van onzekerheid in zijn spel. Desondanks bleef het stuk overeind.

Met Sevilla van Isaac Albeniz sloot hij zijn programma af. Freesen startte met een vrolijke aanpak van het eerste deel met de rasgueados, zong met een mooie toon het rustige middendeel en ontkwam knap aan een slipje door lichte onzekerheid in het slot.

Jakob Bangsø vertegenwoordigde de Skandinavische gitaarwereld met het huzarenstukje *Passacaglia* uit de *Tres Piezas Espanolas* van Joaquin Rodrigo. Hij hield het basmotief met een mooie legato vast, maar in de virtuoze passages raakte ik net het zicht op dit motief kwijt, de melodie verzoop een beetje.

Bangsø was nu met recht warmgedraaid voor zijn laatste stuk, de bekende *Sonata Op. 47* van Alberto Ginastera.

Hij speelde het *Esordio* krachtig en nam daarbij effectieve risico's. Mooi afgewerkt. Het *Scherzo* deed me zoals altijd aan *Toccata* (ook van Ginastera) door Emerson, Lake en Palmer denken. Bangsø werkte de effecten goed uit. De rust keerde weer in het *Canto*, en de speler wist een goede atmosfeer te scheppen. De *Finale* was een waardig sluitstuk, Bangsø bleef verzorgd spelen en integreerde een verhaal in zijn interpretatie.

Het was de beurt aan Chiawei Lin. Hij startte voortvarend met de *Fuga* uit de *Eerste Vioolsonate BWV1001* van Johann Sebastian Bach. Dat werd fijn om naar te luisteren, hij speelde het transparant, maakte werk van de dynamiek en liet de melodie sprankelen met een klein vibrato.

Chiawei Lin's tweede stuk was een onbekende voor mij, *Sonata Eroica* van Mauro Giuliani. Dit soort werken van Giuliani vraagt een flinke dosis virtuositeit. Chiawei Lin had die virtuositeit in huis, speelde een lekker stuk in de "opera mode" en bracht spanning aan met cliffhangers op strategische plekken. Zijn frasering was prima, ;-) zelfs ik kon het volgen!

Daarna stond er een werk op zijn programma dat ik van naam kende, *Muerte del Angel* van Astor Piazzolla (1921 - 1992). Het bleek een interessant arrangement, dat behoorlijk afweek van wat ik me herinnerde. Chiawei Lin speelde met een formidabele toon, maar iets te snel

naar mijn smaak. Gelukkig compenseerde het lyrische middendeel (zoals we van Piazzolla gewend zijn) dit effect.

De laatste kandidaat alweer, Blaise Sudnikowicz. Hij begon met een stuk waarvan zelfs de jury de titel niet wist, want die stond niet op de partij.

De finale was een happening aan een stuk, dus ik begon een beetje stijf te raken van totaal 1 uur en 40 minuten stilzitten. Dat kostte me wel wat concentratie, en het uiterst hedendaagse karakter van het stuk bekoorde me ook niet echt.

Desondanks speelde Sudnikowicz met grote technische vaardigheid en een goede afwerking. Muzikaal kwam het stuk me wat fragmentarisch over, maar dat lag denk ik aan de componist.

Daarna ging Sudnikowicz terug in de tijd naar het wonderkind Giulio Regondi. *Etude Nr. 5*, een studie in toonladder/akkoordcombinaties met op het eind nog een stukje polyfonie. Eigenlijk hetzelfde verhaal, technisch heel goed gespeeld, maar de compositie kon me niet boeien.

Bij het laatste stuk miste ik de aankondiging, een slipje in mijn oor! Het stuk had voor mij iets Tedesco-achtigs, er zat een leuk thema in. Later meldde de tamtam dat het de *Hommaje a Boccherini* was. De daaropvolgende arpeggio variatie was een waarlijke snelheidsdemonstratie.

Kortom, goed gespeeld, netjes afgewerkt, maar de repertoirekeuze was voor mij als luisteraar wat minder.

En nu afwachten hoe de jury dit alles gaat waarderen.

Concert Roland Dyens

Aan dit concert, in het bijzonder de aanwezigheid van Roland Dyens in het landelijke Nordhorn, zit een aardig verhaal.

In 2008 was Roland Dyens te gast bij het Twents Gitaarfestival. Fred Rootveld, Bobby's vader, die toen bij de *Equipe du Support* van dit festival hoorde, had zich opgeworpen tot persoonlijke begeleider van Roland Dyens. De beide heren, allebei gitaristen en artiesten, konden het prima met elkaar vinden, met als resultaat de toegift op het eindconcert in dat jaar, de *Tango en Skai*, "dedicated to Fred".

De beide heren hielden sindsdien contact over hun wel en wee via email. Jaren later kwam het voorzichtige idee, om Roland Dyens te vragen op Nordhorn 2012. Fred Rootveld polste Roland, en op gegeven moment was de zaak tot ieders tevredenheid rond, Roland Dyens zou de reis naar Nordhorn ondernemen. Een prettig weerzien voor de beide heren zat nu in de lucht.

Het weerzien was prettig, en Fred zorgde ervoor dat alles in de puntjes geregeld werd. De sfeer van het festival bleek Roland Dyens zeer aan te spreken.

De zaal zat voor het laatste concert zo vol, dat je bijna geen verwarming hoefde aan te steken. Bovendien was er een cameraploeg aanwezig van BravaNL die met de filmzonnen voor een extra temperatuurimpuls zorgden.

Met de temperatuur zat ook de spanning tegen het kookpunt, want de jury had een hele kluif gehad aan de beoordeling van de finalisten. Uiteindelijk kwam de rangschikking uit de koker. Chiawei Lin was de winnaar, gevolgd door respectievelijk Oman Kaminsky, Jakob Bangsø,

Blaise Sudnikowicz en Fabian Freesen. Chiawei Lin, van harte gefeliciteerd, en de andere heren, proficiat met het resultaat.

Na veel applaus en de prijsuitreiking keerde de rust weer terug in de zaal.

Het is Roland Dyens' gewoonte om zijn repertoire op een concert ad hoc te bepalen, afhankelijk van de stemming ter plaatse. Daartoe speelt hij eerst een improvisatie bij wijze van sfeer-antenne. In dit geval een interessante mix van warm-jazzy improvisatie op een aantal Jazz standards.

Het is met een op deze wijze samengesteld programma erg prettig dat je te horen krijgt wat er speelt. Roland Dyens deed dat met verve.

Hij ging verder met *The Wizz*, opgedragen aan zijn muziekuitgever. Wellicht dat de man een ware Sibelius-tovenaar (populair muziekprogramma, red.) is, want een deel van Dyens' muziek is een uitdaging voor de notatie! Het stuk werd een Gershwin achtig thema dat me sterk aan *It ain't necessarily so* deed denken.

Daarna volgde een hommage aan zijn manager, *Angel's Boss*. Snelle loopjes ontwikkelden zich naar een warm Latin ritme vol humor en een vette knipoog!

Dyens vergat de klassieken niet. Hij had een paar klassieke evergreens gearrangeerd tot smaakvolle gitaarstukken. *Tango* van Albeniz, een stuk van Tchaikovski en een wals van Chopin. Technisch veeleisend als je naar zijn kolossale grepen keek.

Op dat moment begon de temperatuur in de zaal zijn tol te eisen. Dyens gebruikt veel verschillende stemmingen en de snaren wilden niet altijd mee. Het was een hele toer, maar op professionele wijze draaide hij de snaren tussen de frasen en passages tot de orde.

Het werd tijd voor wat romantiek met *Albanera*, een zoekend en dwalend thema met geheimzinnige modulaties.

Daarna een stuk met een beetje morbide humor: *Ultimo Recuerdo, Hommage a Tarrega et Barrios*. Er heeft weleens iemand een stuk gemaakt op de laatste gedachten van Carl Maria von Weber, dus het onderwerp bestaat! Dyens speelde dit tremolostuk met ware hals acrobatiek. Het laatste deel vormde de sterfscène, met een hartslag die langzaam stilviel. Apart stuk!

Django Reinhardt (1910 - 1953) werd ooit onsterfelijk met zijn nummer *Nuages*. Roland Dyens maakte daarvan een knap arrangement waarin hij het hele jazz trio –bas, slaggitaar en solo- voor zijn rekening neemt. Knap werk op een mooi thema in een relaxte swing.

Fernando Sor kreeg een tribuut van Roland Dyens via *Le Calme*. Een mooi cappricio dat Dyens met een fraaie toon en duidelijke melodieuze aanpak voor het voetlicht bracht.

Dyens reist veel en daardoor heeft hij de nodige ervaring met jetlag. Zodoende componeerde hij *The Delight of Jetlag, a non-tribute to jetlag*. Hij startte met een heel subtiel tapping stukje, dat zich ontwikkelde tot een ingewikkeld arpeggio en daarna via flageoletten weer op zijn uitgangspunt (het vliegveld?) terugkeerde. Technisch razend lastig, muzikaal het luisteren waard!

Met *Lamentos* (vermoedelijk van Joao Pernambuco) kwam hij weer in de weer met zijn jazz trio op een enkele gitaar, maar nu in Latin swing. Het klinkt allemaal zo lekker soepel en gemakkelijk, maar je moet van heel goede huize komen om het mee te spelen!

Dezelfde ervaring kreeg ik bij een walsje, dat lieflijk en easy-going klonk, maar zo te zien een formidabele techniek vereiste.

Opnieuw kwam de Single Man Dyens Jazz Band in het geweer met een stevig stukje Latin dat naar de naam *Carilhoes* luisterde. Met de gelikte soolootjes passeerde het *Lamentos* in complexiteit.

Het laatste nummer hield ons vast in Zuid-Amerika, Dyens' hommage aan de gitarist Baden-Powell de Aquino: *Meditation a Baden-Powell*. Hier passeerden ene groot aantal technieken de revue, waarmee het stuk een aantal extra dimensie kreeg.

Het programma zat er op. Het publiek probeerde op de stoelen te klimmen van enthousiasme.

Daarop begon een speciaal gedeelte van het programma met de toegiften. Allereerst het ingetogen en tedere *Jael*, opgedragen aan zijn dochter. Het stuk was een *Berceuse* met allerlei virtuositeit onder de melodielijn.

Toen hij klaar was, sprak Roland Dyens een warm dankwoord uit voor de mooie tijd die hij op het festival had doorgebracht. De stemming en gezelligheid hadden hem bijzonder aangesproken.

En daarna - je raadt het al – kwam de hommage aan Fred Rootveld, net zoals jaren terug in Enschede. Hij vroeg tussen neus en lippen door of Fred hem een beetje wilde helpen met *Tango en Skai*, omdat hij het nummer al jaren (sinds 1922 zei hij) niet meer gespeeld had. Nou, ikzelf zou dat niet zonder terdege oefenen doen. Fred dacht daar ook zo over en paste bescheiden voor de eer.

Waarop Roland Dyens liet zien en horen dat er met zijn geheugen niks mis was! *Tango en Skai* zoals alleen de maestro en componist die kan spelen.

En dat was het einde van een historische concertavond!

Volgend jaar Nordhorn 2013!